

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 40 ฉบับที่ 45 : 20 พฤศจิกายน 2552

Volume 40 Number 45 : November 20, 2009

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

สถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์กลุ่มชาวต่างชาติในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2527- ตุลาคม 2552

สถานการณ์โรค/ภัยที่สำคัญ

(Situation of HIV/AIDS among Foreigners in Thailand, 1984 - October 2009)

✉ pratanarat@yahoo.com

พวงทิพย์ รัตนะรัต Phuongtipya Ratanarat

กลุ่มระบาดวิทยาโรคเอดส์ วัณโรค และ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้ป่วยเอดส์จากจังหวัดต่าง ๆ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2527 จนถึงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 มีจำนวนผู้ป่วยเอดส์สะสมทั้งสิ้น 358,264 ราย เป็นเพศชาย 245,738 ราย (ร้อยละ 68.6) และเพศหญิง 112,526 ราย (ร้อยละ 31.4) อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 2.2 : 1 ได้รับรายงานการเสียชีวิตแล้ว 95,983 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.8 ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด เป็นเพศชาย 68,363 ราย (ร้อยละ 71.2) และเพศหญิง 27,620 ราย (ร้อยละ 28.8) อัตราป่วยตายในเพศชายเท่ากับร้อยละ 27.8 และเพศหญิงร้อยละ 24.5 ตั้งแต่มกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2552 พบผู้ป่วยรายใหม่ 3,138 ราย มีรายงานเสียชีวิต 298 ราย

ในจำนวนนี้เป็นผู้ป่วยชาวต่างชาติ 5,239 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.5 ของผู้ป่วยทั้งหมด เป็นเพศชาย 3,469 ราย (ร้อยละ 66.2) และเพศหญิง 1,770 ราย (ร้อยละ 33.8) อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 1.9:1 ได้รับรายงานการเสียชีวิตแล้ว 1,379 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.3 ของจำนวนผู้ป่วยในกลุ่มชาวต่างชาติทั้งหมด เป็นเพศชาย 995 ราย (ร้อยละ 72.2) และเพศหญิง 384 ราย (ร้อยละ 27.8) อัตราป่วยตายในเพศชายเท่ากับร้อยละ 28.7 และเพศหญิงร้อยละ 21.7

แนวโน้มการป่วยและตาย

ผู้ป่วยเอดส์ที่เป็นชาวต่างชาติได้รับรายงานรายแรกเมื่อ

ปี พ.ศ. 2527 ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2528-2532 ไม่มีรายงานผู้ป่วยจำนวนผู้ป่วยได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา พบว่าปี พ.ศ. 2549 มีผู้ป่วยสูงสุด 491 ราย ส่วนผู้เสียชีวิตรายงานสูงสุดในปี พ.ศ. 2540 จำนวน 133 ราย ตั้งแต่เดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2552 มีรายงานผู้ป่วย 71 ราย และเสียชีวิต 9 ราย (รูปที่ 1)

สัญชาติ

จำนวนผู้ป่วยเอดส์สะสมสัญชาติพม่าพบมากที่สุด 3,354 ราย คิดเป็น ร้อยละ 64.0 ของผู้ป่วยชาวต่างชาติทั้งหมด และมีแนวโน้มสูงกว่าผู้ป่วยสัญชาติอื่น ๆ ในทุกช่วงเวลา รองลงมา คือ กัมพูชา จีน เวียดนาม ลาว และสัญชาติอื่น ๆ ตั้งแต่เดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2552 มีรายงานผู้ป่วยที่เป็นชาวต่างชาติ ทั้งหมด 71 ราย เป็นสัญชาติพม่า 53 ราย จีน 7 ราย กัมพูชา 4 ราย ลาว 3 ราย และอื่น ๆ อีก 4 ราย (รูปที่ 2)

กลุ่มอายุและเพศ

ผู้ป่วยเอดส์รายแรกเป็นเพศหญิง อายุ 41 ปี สัญชาติพม่า ผู้ป่วยเพศชายมีรายงานมากกว่าเพศหญิงในทุกช่วงเวลา โดยปี พ.ศ. 2548 รายงานสูงสุด 303 ราย ส่วนเพศหญิงมีรายงานสูงสุดในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 213 ราย ตั้งแต่เดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2552 มีรายงานผู้ป่วยเพศชาย 48 ราย และเพศหญิง 28 ราย (รูปที่ 3)

สารบัญ

◆ สถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์กลุ่มชาวต่างชาติในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2527- ตุลาคม 2552	753
◆ การระบาดรอบใหม่ของไข้ชิคุนกุนยา (ไข้ปวดข้อยุงลาย) หลังเทศกาลปีใหม่ 2553	758
◆ สรุปรายการตรวจข่าวของโรคในรบบสัปดาห์ที่ 45 ระหว่างวันที่ 8-14 พฤศจิกายน 2552	761
◆ สถานการณ์โรคติดต่อเชื้อไวรัสชิคุนกุนยา ข้อมูล ณ วันที่ พฤศจิกายน 2552	762
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ที่ 45 ระหว่างวันที่ 8-14 พฤศจิกายน 2552	763

ผู้ป่วยกลุ่มอายุระหว่าง 30-34 ปี และ 25-29 ปี มีจำนวนผู้ป่วยสะสมใกล้เคียงกัน คือ 1,275 ราย และ 1,267 ราย คิดเป็น ร้อยละ 24.3 และ 24.2 ตามลำดับ รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 35-39 ปี 20-24 ปี และ 40-44 ปี พบผู้ป่วยกลุ่มอายุ 0-4 ปี 207 ราย และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป 73 ราย (รูปที่ 4)

กลุ่มอาชีพ

อาชีพรับจ้างพบผู้ป่วยสูงสุด 3,151 ราย คิดเป็น ร้อยละ 60.1 รองลงมาคือ เกษตรกร ประมง ว่างงาน และเด็กในปกครอง ตามลำดับ (รูปที่ 5)

ปัจจัยเสี่ยง

ปัจจัยเสี่ยงจากเพศสัมพันธ์มีรายงานผู้ป่วยสูงสุด 3,776 ราย คิดเป็น ร้อยละ 72.1 รองลงมาคือ คลอดจากมารดาที่ติดเชื้อเอชไอวี (ร้อยละ 3.8) ดิทยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น (ร้อยละ 3.7) ปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ (ร้อยละ 0.1) พบผู้ป่วยที่ไม่ระบุปัจจัยเสี่ยงสูงถึง ร้อยละ 20.3 (รูปที่ 6)

โรคติดเชื้อฉวยโอกาส

โรคติดเชื้อฉวยโอกาส ที่พบมาก 5 อันดับแรก คือ Mycobacterium tuberculosis มีแนวโน้มสูงกว่ากลุ่มโรคอื่น ๆ ในทุกช่วงเวลา จำนวนผู้ป่วยสะสม 1,671 ราย คิดเป็น ร้อยละ 31.9 รองลงมาคือ *Pneumocystis carinii*, Cryptococcosis, Candidiasis และ Pneumonia recurrent (Bacteria) ตามลำดับ (รูปที่ 7)

พื้นที่และสัญชาติ

จังหวัดที่มีจำนวนผู้ป่วยเอดส์กลุ่มชาวต่างชาติสะสม สูงสุด 10 อันดับแรกคือเชียงใหม่ 1,038 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.8 รองลงมาคือ

จังหวัดระนอง เชียงราย กรุงเทพมหานคร แม่ฮ่องสอน ตราด ดาก ภูเก็ต สมุทรสาคร และปัตตานีตามลำดับ (ตารางที่ 1) จังหวัดที่ยังไม่มีรายงานผู้ป่วยในกลุ่มชาวต่างชาติมี 2 จังหวัด คือ ชัยนาท และ ยโสธร

กรุงเทพมหานครพบผู้ป่วยสัญชาติจีนสูงสุด (ร้อยละ 2.1) รองลงมา คือ เชียงใหม่ ขณะที่ระนองพบผู้ป่วยสัญชาติพม่าสูงสุด (ร้อยละ 19.7) สัญชาติกัมพูชาพบมากที่สุดที่จังหวัดเชียงใหม่ (ร้อยละ 7.2) รองลงมา คือ ตราด และปัตตานี ส่วนสัญชาติเวียดนาม และลาว พบมากที่สุดที่เชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 3.3 และ 0.8 ตามลำดับ

จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับรายงานระหว่างวันที่ 1 มกราคม-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ได้รับรายงานผู้ป่วยเอดส์ชาวต่างชาติทั้งหมด 162 ราย จังหวัดระนองรายงานสูงสุด 34 ราย (ร้อยละ 21.0) รองลงมา คือ เชียงราย กรุงเทพมหานคร และ เชียงใหม่ เป็นผู้เริ่มป่วยในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 71 ราย คิดเป็น ร้อยละ 43.8 รองลงมา คือ เริ่มป่วยปี พ.ศ. 2551 และ 2550 ตามลำดับ พบผู้เริ่มป่วยในปี พ.ศ. 2544 แต่ส่งรายงานในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 3 ราย (ตารางที่ 2)

สรุป

จำนวนผู้ป่วยเอดส์กลุ่มชาวต่างชาติที่พบในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นสัญชาติพม่าสูงถึงร้อยละ 64.0 รองลงมา คือ กัมพูชา จีน เวียดนาม และลาว ผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 20-34 ปี (ร้อยละ 75.4) ประกอบอาชีพรับจ้างสูงสุด (ร้อยละ 60.1) พบผู้ป่วยว่างงานค่อนข้างสูง (ร้อยละ 4.1) หากการเพิ่มจำนวนของผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มนี้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ย่อมมีผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่ค่อนข้างสูง เพราะเป็นโรคเรื้อรังที่ต้องใช้เวลาในการรักษาประกอบกับผู้ป่วยส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มอาชีพหาเช้ากินค่ำ อย่างไรก็ตามจำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ที่สำนักกระบวนวิชาได้รับรายงานยังมีความครบถ้วนค่อนข้างต่ำ¹⁻³ เนื่องจากผู้ป่วยส่วนหนึ่งยังไม่ได้รายงานเข้าสู่ระบบเฝ้าระวังซึ่งจะเห็นได้จากรายงานที่ได้รับในปี พ.ศ. 2552 แต่มีผู้เริ่มป่วยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีมาตรการในการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคเอดส์ในกลุ่มชาวต่างชาติให้ชัดเจนและรัดกุมมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานต่างชาติจะต้องสร้างความเข้าใจกับทุกฝ่ายรวมทั้งความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่และผู้รับผิดชอบงานระบาดวิทยาโรคเอดส์ของโรงพยาบาลทุกแห่งทั้งภาครัฐและเอกชน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด ที่ให้การสนับสนุนข้อมูลผู้ป่วยโรคเอดส์ด้วยดีตลอดมา

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน	นายแพทย์ประยูร กุณาศล
นายแพทย์ธวัช จายนีโยธิน	นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์ค่านวม อึ้งชูศักดิ์	นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นางอองอาจ เจริญสุข	ว่าที่ ร.ต. ศิริชัย วงศ์วัฒนไพบูลย์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ภาสกร อัครเสวี

บรรณาธิการวิชาการหลัก : นายแพทย์ชนรัักษ์ ผลิพัฒน์

กองบรรณาธิการดำเนินงาน

พงษ์ศิริ วัฒนาสุรศักดิ์	บริมาศ สักดิ์ศิริสัมพันธ์
สิริลักษณ์ รังษิวงศ์	อรพรรณ สุภาพ
กรรณิการ์ หมอนพั้งเทียม	น.สพ.ธีรศักดิ์ ชักนำ
ลัดดา ลิขิตยงวรา	สมาน สุขุมภูจินันท์
สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์	ประเวศน์ แยมชื่น
อัญชนา วากัส	วรรณศิริ พรหมโชติชัย
นงลักษณ์ อยุธยา	กฤตติกาณ์ มาท้วม
พูนทรัพย์ เปี่ยมฉิม	สมหมาย ยิ้มฉิม

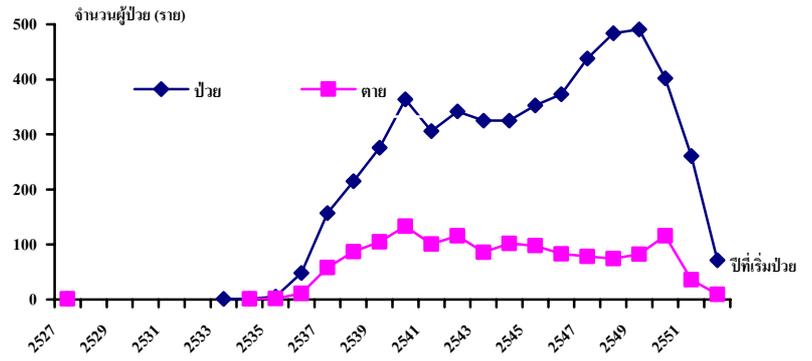
ฝ่ายศิลป์ ประมวล ทุมพงษ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาศ สักดิ์ศิริสัมพันธ์ ฅมยา พุกกะนันทน์

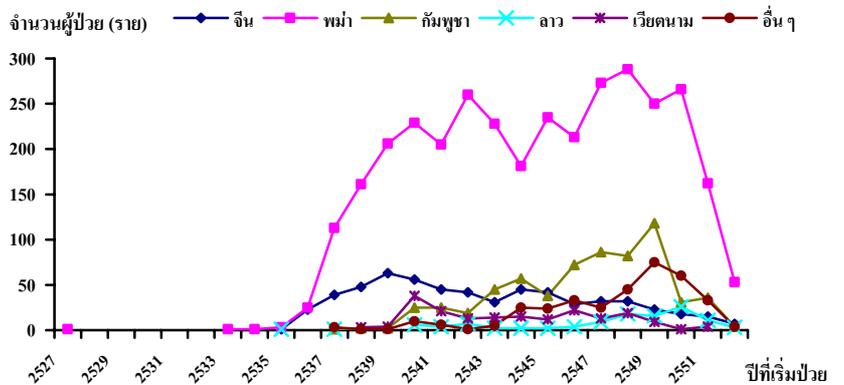
เอกสารอ้างอิง

1. กองควบคุมโรคเอดส์ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร. การประเมินระบบเฝ้าระวังโรคเอดส์ โดยการรายงานผู้ป่วย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี 2548. (เอกสารอัดสำเนา).
2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่. การประเมินระบบเฝ้าระวังโรคเอดส์โดยการรายงานผู้ป่วยจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2546. พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่ : เพื่อฟ้าการพิมพ์, 2547: 6 - 15.
3. พวงทิพย์ รัตนะรัต, อรพรรณ แสงวรรณลอย และ ธนรักษ์ ผลิพัฒน์. การศึกษาระบบเฝ้าระวังโรคเอดส์ โดยการรายงานผู้ป่วย ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปี พ.ศ. 2547.
4. สำนักระบาดวิทยา. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2550; 38(45):789-795.

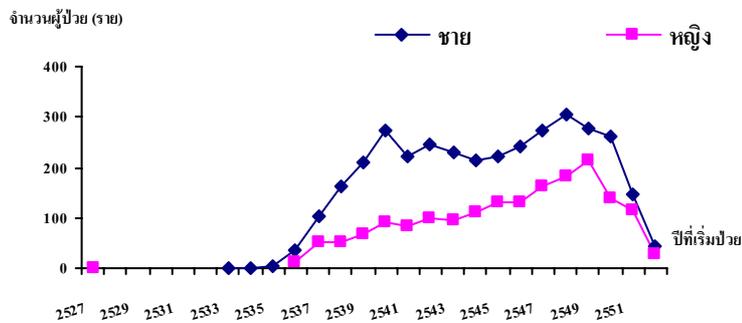
รูปที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและตายด้วยโรคเอดส์ในชาวต่างชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2527-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 จำแนกตามปีที่เริ่มป่วย

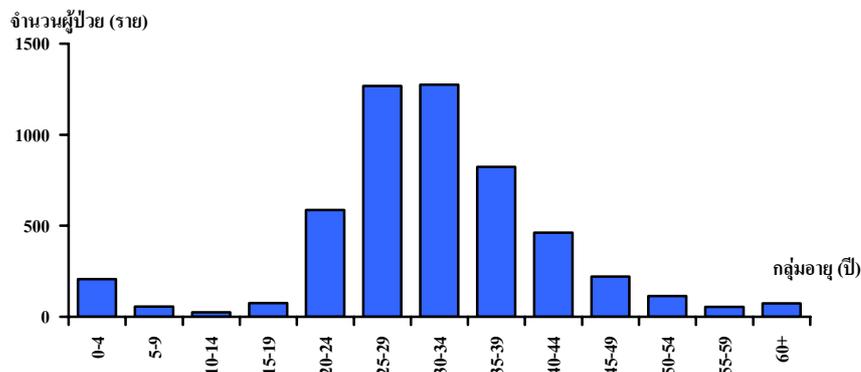
รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยเอดส์ชาวต่างชาติ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2527-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 จำแนกตามสัญชาติและปีที่เริ่มป่วย

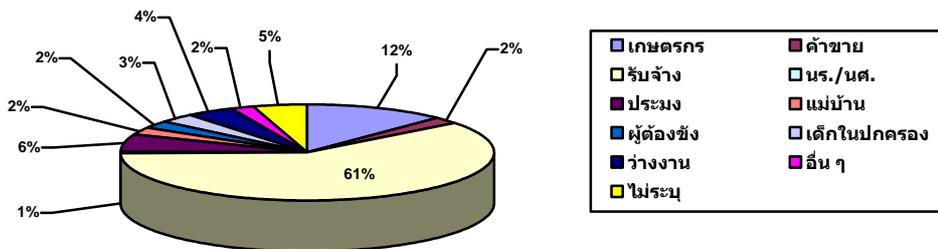
รูปที่ 3 จำนวนผู้ป่วยเอดส์ชาวต่างชาติ ระหว่าง ปี พ.ศ.2527-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 จำแนกตามเพศและปีที่เริ่มป่วย

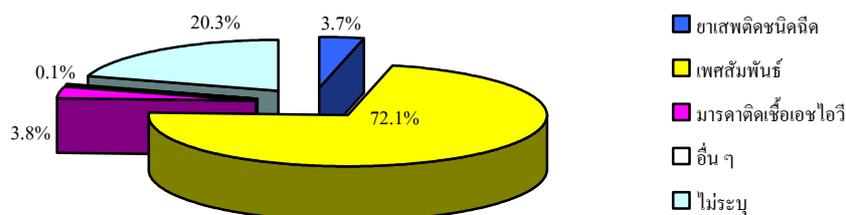
รูปที่ 4 จำนวนผู้ป่วยเอดส์ชาวต่างชาติ ระหว่างปี พ.ศ.2527-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 จำแนกตามกลุ่มอายุและปีที่เริ่มป่วย

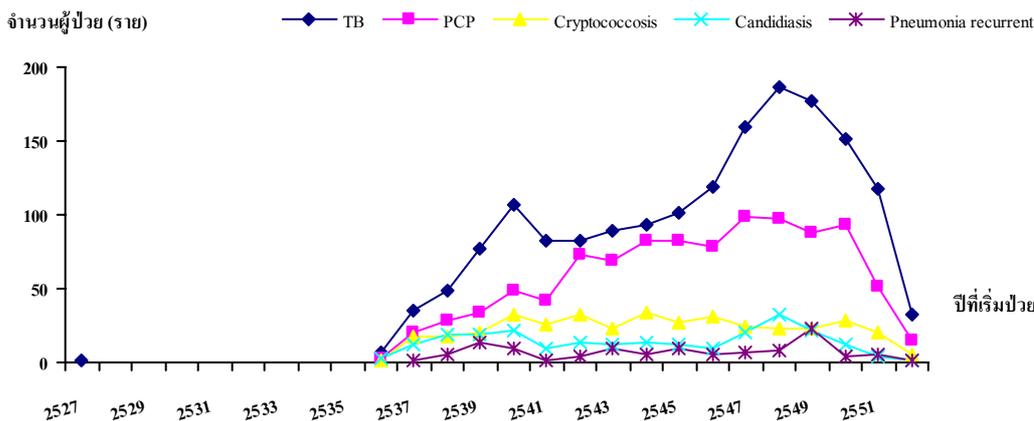
รูปที่ 5 ร้อยละผู้ป่วยเอดส์ชาวต่างชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2527-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

รูปที่ 6 ร้อยละของผู้ป่วยเอดส์ชาวต่างชาติระหว่างปี พ.ศ. 2527-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 จำแนกตามปัจจัยเสี่ยง

รูปที่ 7 จำนวนผู้ป่วยเอดส์ชาวต่างชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2527-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 จำแนกตามชนิดของโรคติดเชื้อฉวยโอกาสที่พบมาก 5 อันดับแรกและปีที่เริ่มป่วย

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยเอดส์ชาวต่างชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 จำแนกตามสัญชาติและจังหวัดที่รายงานผู้ป่วยสะสมสูงสุด 10 อันดับแรก

จังหวัด	สัญชาติ						รวม	ร้อยละ
	จีน	พม่า	กัมพูชา	ลาว	เวียดนาม	อื่น ๆ		
เชียงใหม่	102	249	378	41	172	96	1038	19.8
ระนอง	0	1032	0	0	0	2	1034	19.7
เชียงราย	43	302	3	10	3	140	501	9.6
กรุงเทพมหานคร	108	236	13	12	0	50	419	8.0
แม่ฮ่องสอน	22	226	0	0	0	0	248	4.7
ตราด	2	23	165	0	0	1	191	3.6
ตาก	0	173	0	0	0	9	182	3.5
ภูเก็ต	0	166	0	1	0	1	168	3.2
สมุทรสาคร	6	145	1	0	0	2	154	2.9
ปัตตานี	1	73	25	3	0	7	109	2.1
รวม (ทั้ง 76 จังหวัด)	591	3354	643	112	188	351	5239	100

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ป่วยเอดส์ชาวต่างชาติ ที่ได้รับรายงานระหว่างวันที่ 1 มกราคม-31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 จำแนกตามรายจังหวัดและปีที่เริ่มป่วย

จังหวัด	ปีที่เริ่มป่วย									รวม
	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	
กรุงเทพมหานคร	0	0	0	0	0	0	0	4	14	18
สมุทรปราการ	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
นนทบุรี	0	0	0	0	4	0	1	2	0	7
ปทุมธานี	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
สระบุรี	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
จันทบุรี	0	0	0	0	0	0	0	4	3	7
สระแก้ว	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
นครราชสีมา	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2
ศรีสะเกษ	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
เลย	1	0	0	0	0	0	0	2	0	3
เชียงใหม่	0	0	0	0	0	0	2	13	2	17
ลำพูน	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
ลำปาง	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
อุตรดิตถ์	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
เชียงราย	0	0	1	1	2	1	7	8	2	22
นครสวรรค์	1	1	0	0	0	0	0	1	2	5
นครปฐม	0	0	0	0	0	0	2	2	0	4
สมุทรสาคร	0	0	0	0	0	0	1	5	4	10
พังงา	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
ภูเก็ต	1	0	0	0	0	0	0	6	7	14
ระนอง	0	0	0	0	0	0	0	6	28	34
สงขลา	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
ตรัง	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
ปัตตานี	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
นราธิวาส	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
รวม	3	2	1	1	6	1	13	64	71	162

*****